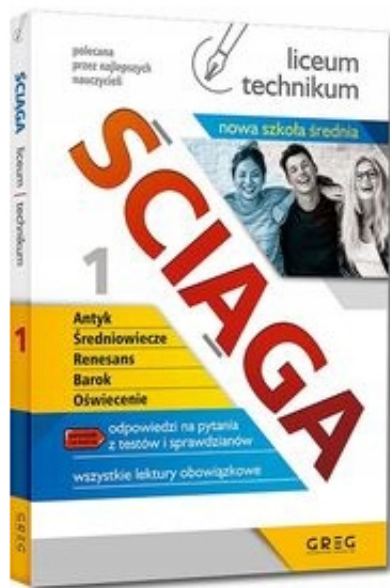

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/sciaga-cz-1-liceum-technikum-po-reformie-p-768.html>

ŚCIĄGA cz. 1 LICEUM TECHNIKUM po reformie

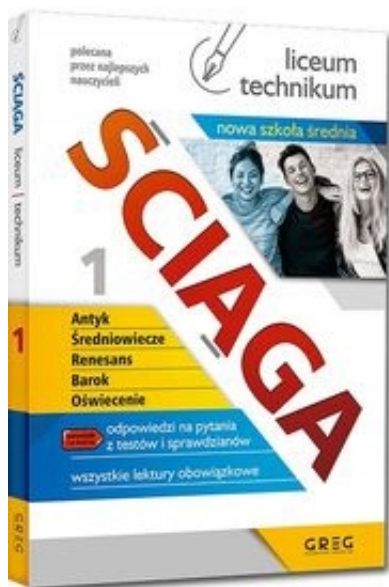
Cena	15,99 zł
Nośnik	książka papierowa
Autor	Praca zbiorowa
Okładka	miękka
Tytuł	Ściaga
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788375179361
Klasa	wieloletnie
Przedmiot	Język polski
Rodzaj	kompedium, repetytorium, opracowanie
Waga produktu z opakowaniem jednostkowym	0.31
Wysokość produktu	23.5
Szerokość produktu	16.5
Numer wydania	1
Liczba stron	212
Język publikacji	polski
Rok wydania	2023

Opis produktu

Ściaga - liceum, technikum - cz. 1 - PO REFORMIE

Antyk / Średniowiecze / Renesans / Barok / Oświecenie

- ISBN: 978-83-7517-936-1
- rok wydania: 2023
- autor: Zespół redakcyjny Wydawnictwa GREG
- liczba stron: 252
- typ oprawy: oprawa miękka
- format: 165 x 235 mm
- waga: 364 g
- stan: NOWA

Nowa Ściaga jest przeznaczona dla wszystkich uczniów, którzy rozpoczynają naukę w szkole średniej po najnowszej reformie systemu edukacji.

Obejmuje **wszystkie lektury obowiązujące z zakresu podstawowego**, które będą wymagane na sprawdzianach oraz na maturze z języka polskiego. Każda z lektur została dokładnie omówiona, zawiera **streszczenia i problematykę, spis bohaterów**, a całość uzupełniają notki biograficzne autorów. **Ponadto** zamieszczono w niej **analizy i interpretacje wymaganych na języku polskim wierszy** oraz omówiono cechy charakterystyczne każdej **epoki literackiej**. W części pierwszej, **zgodnie z programem szkolnym**, omówiono epoki od Antyku po Oświecenie.

Książka napisana została **przystępnym, zrozumiałym językiem**, nie ma w niej niepotrzebnych, ponadprogramowych treści. Będzie doskonałą **pomocą przed odpowiedzią, sprawdzianem i egzaminem maturalnym** w nowej szkole średniej.

Nowoczesna i przejrzysta szata graficzna ułatwi zapamiętywanie!

SPIS TREŚCI:

Periodyzacja dziejów literatury (sinusoida Krzyżanowskiego)

ANTYK

- Informacje o epoce
- Mitologia grecka

Początek świata

Stworzenie człowieka - Prometeusz

Herakles

Mity tebańskie

Wojna trojańska

Syzyf

Orfeusz i Eurydyka

Dedal i Ikar

Niobe

Demeter i Persefona

Narcyz

-
- Homer

Iliada

Streszczenie

Problematyka

Odyseja

Streszczenie

Problematyka

- Horacy

O co poeta prosi Apollina

Exegi monumentum

Aequam memento

Do Leukonoe

- Sofokles

Antygona

Streszczenie

Problematyka

- Informacje o Biblii
- Stary Testament

Księga Rodzaju (Rdz)

Pieśń nad Pieśniami (PnP)

Księga Hioba (Hi)

Księga Koheleta (Koh)

Księga Psalmów (Ps)

Psalm 2 (Mesjasz Królem)

Psalm 130 (Z otchłani grzechu ku Bożemu miłosierdziu)

Psalm 146 (Szczęśliwy, kto ufa Bogu)

- Nowy Testament

Przypowieści

Apokalipsa św. Jana (Ap)

ŚREDNIOWIECZE

- Informacje o epoce
- **Bogurodzica**
- **Lament świętokrzyski**
- **Legenda o świętym Aleksym**

Streszczenie

Problematyka

-
- Gall Anonim

Kronika

Streszczenie

Problematyka

- **Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią**

Streszczenie

Problematyka

- **Kwiatki św. Franciszka z Asyżu**

Streszczenie

Problematyka

- **Pieśń o Rolandzie** (fragment)

Streszczenie

Problematyka

- Dante Alighieri

Boska komedia

Streszczenie

Problematyka

RENESANS

- Informacje o epoce
- Jan Kochanowski

Odprawa posłów greckich

Streszczenie

Problematyka

Pieśni

Pieśń IX. Chcemy sobie być radzi

Pieśń V. Pieśń o spustoszeniu Podola

Pieśń XXIV. Niezwykłym i nie lęda piórem opatrzony...

Pieśń XXV. Czego chcesz od nas, Panie...

Pieśń świętojańska o Sobótce

Psałterz Dawidów

Psalm 13 (Usquequo, Domine, oblivisceris me in finem)

Psalm 47 (Omnes gentes, plaudite manibus)

Psalm 130 (De profundis clamavi ad Te, Domine)

Treny

- Piotr Skarga

Kazania sejmowe

Streszczenie

Problematyka

BAROK

- Informacje o epoce
- Molière

Skąpiec

Streszczenie

Problematyka

- Jan Andrzej Morsztyn

Do tejże

Do trupa

Cuda miłości

Niestatek (I)

- Daniel Naborowski

Marność

Krótkość żywota

Do Anny

Cnota grunt wszystkiemu

Na oczy królowny angielskiej

- Jan Chryzostom Pasek

Pamiętniki

Streszczenie

Problematyka

- Mikołaj Sęp Szarzyński

Sonet I. O krótkości i niepewności na świecie żywota człowieka

Sonet IV. O wojnie naszej, którą wiedzimy z szatanem, światem i ciałem

Sonet V. O nietrwałej miłości rzeczy świata tego

- William Szekspir

Makbet

Streszczenie

Problematyka

Romeo i Julia

Streszczenie

Problematyka

OŚWIECENIE

- Informacje o epoce
- Franciszek Karpiński

Do Justyny. Tęskność na wiosnę

Laura i Filon

Żale Sarmaty nad grobem Zygmunta Augusta

Liryka religijna

Pieśń poranna (Kiedy ranne wstają zorze...)

Pieśń wieczorna (Wszystkie nasze dzienne sprawy...)

Pieśń o narodzeniu Pańskim (Bóg się rodzi...)

- Ignacy Krasicki

Hymn do miłości ojczyzny

Satyry

Do króla

Małżeństwo

Świat zepsuty

Pijaństwo

człowiekowi poznanie prawdy. Kartezjusz dawał więc pierwszeństwo rozumowi, a nie zmysłom, jak w przypadku empiryzmu. Rozum został przez racjonalistów nazwany „władcą i przewodnikiem duszy ludzkiej”.

Rozwój filozofii kartezjańskiej nastąpił w drugiej połowie XVII wieku, do czego przyczynił się holenderski filozof (żydowskiego pochodzenia), Baruch Spinoza (1632–1677), który utrzymywał, że za prawdziwe może być uznane jedynie to, co daje się określić za pomocą rozumu. Za wzór nauki uważał matematykę, a za najwyższe dobro uznawał poznanie, w tym również poznanie Boga. Był także zwolennikiem determinizmu – uważał, że wszystko, co się dzieje, jest koniecznością, gdyż jest poddane odwiecznym prawom.

Wielkie zasługi w umocnieniu myśli racjonalistycznej miał angielski matematyk, fizyk i filozof, Isaac Newton (1643(?)–1727). Jest on symbolem tryumfu myśli ludzkiej: określił trzy zasady dynamiki i prawo ciążenia, skonstruował lunetę ziemską, wynalazł rachunek różniczkowy, a także potwierdził osiągnięcia polskiego astronoma Mikołaja Kopernika.

Konsekwencją zdominowania filozofii przez racjonalizm – mimo iż sam Kartezjusz nie odrzucał wiary w Boga, a wprost przeciwnie, dowodził jego istnienia – była krytyka wierzeń religijnych, a w skrajnych przypadkach odrzucenie religii w ogóle. Znalazło to odzwierciedlenie w dwóch zasadniczych poglądach: ateizmie oraz deizmie.

ZAPAMIĘTAJ!

Ateizm to pogląd odrzucający istnienie Boga w ogóle (a w języku greckim oznacza przeczenie, zaś *theos* to bóg, ateizm należy więc rozumieć jako zaprzeczenie, odrzucenie Boga).

Deizm natomiast uznawał Boga jedynie jako czystą ideę, która jest co prawda stwórcą mechanizmu świata, ale już nieingerującym w dzieje ludzkości, odległym i niepoznawalnym (od łacińskiego słowa *deus* – bóg). Deści odrzucali objawienie, odrzucali więc doktrynę Kościoła i sam Kościół jako instytucję w ogóle. Deistami byli na przykład czołowi francuscy myśliciele Oświecenia: Wolter i Diderot.

EMPIRYZM

Drugim, obok racjonalizmu, prądem umysłowym dominującym w epoce Oświecenia był **empiryzm**. Jego rozwój przypada na przełom wieków XVII i XVIII, najpierw w Anglii, a później w innych krajach Europy Zachodniej.

Doktryna empiryzmu przeżyła swoje odnowienie w wieku XIX, w dobie Pozytywizmu. Nazwę prądu wywodzi się z greckiego słowa *empeiria* – doświadczenie.

Za twórcę empiryzmu uważa się angielskiego filozofa, prawnika i polityka, Francisca Bacona (1561–1626), autora *Wielkiego ustanowienia nauk*. Jego ambicją było zreformowanie całokształtu nauk, polegające na oparciu się na nowej, empirystycznej teorii. U jej podstaw leżało przekonanie, że proces poznawania świata i prawdy opiera się na doświadczeniu oraz eksperymencie. Dla Bacona prawdziwym było jedynie to, co można potwierdzić praktycznie, na drodze doświadczenia. Według Bacona najważniejszą z nauk było przyrodoznawstwo, ogromne znaczenie przykładał też do teorii indukcji i do stosowania metody indukcyjnej w nauce (indukcja to, najprościej mówiąc, wpływ jednych zjawisk na drugie).

Rozwój empiryzmu wiąże się również z osobą angielskiego uczonego, Johna Locke'a (1632–1704). Określił on naukowe podstawy tego prądu umysłowego, a naczelnym zadaniem filozofii uczynił poznanie. Locke zastosował w swych pracach metodę psychologiczną i genetyczną (tzw. empiryzm genetyczny) oraz dokonał rozdziału dwóch źródeł doświadczenia: postrzeżenia i refleksji. Locke wprowadził do nauki słynne łacińskie pojęcie *tabula rasa* (czysta, niezapisana karta albo biała karta). Termin odnosi się do umysłu dziecka, niedotkniętego jeszcze żadnym doświadczeniem. Według Locke'a każdy człowiek jest w początkowej fazie swego życia taką niezapisaną kartą, która z czasem się wypłnia. Ten zapis to doświadczenie. Locke twierdził, że wszelka wiedza o otaczającym nas świecie i nas samych ma źródło w doświadczeniu zewnętrznym (zmysły) i wewnętrznym (refleksja).

KLASYCYZM – GŁÓWNY NURT SZTUKI OŚWIECENIA

Zwrot Oświecenia w stronę starożytności sprawił, że dominującym kierunkiem w sztuce stał się **klasycyzm** – prąd opierający się na nawiązaniach do Antyku, na wzorcach antycznych. Przejawiał się on w architekturze, rzeźbie, malarstwie. Dzieła cechowały się powagą, patosem, harmonią estetyczną, spokojem i statycznością.

INNE NURTY OŚWIECENIA

Antropocentryczny charakter Oświecenia sprawił, że w centrum zainteresowania nauki, sztuki, filozofii i literatury ponownie znalazł się człowiek.

OSOBISTE DOŚWIADCZENIA AUTORA

Ostatnie trzy zwrotki różnią się wyraźnie od poprzednich. Są przede wszystkim bardziej osobiste, podmiot mówiący używa formy „ja” i posługuje się środkami obrazowymi, ilustrując powyższą sentencję własnym przykładem. Wyznaje: *Chwałę szczęście stateczne* (...), a jeśli go ono opuści, ma następujący plan: (...) *w cnotę własną sie ogarnę*. Przyznaje, że pragnie szczęścia – jak każdy – ale szczęścia spokojnego, poważnego. Jest też przygotowany, by mężnie znosić trudy losu. Za ilustrację tej prawdy służy metafora statku miotanego wiatrem i gubiącego pomiędzy skałami towaru oraz obraz człowieka, który wobec niebezpieczeństwa pada krzyżem i stara się przekupić świętych darami. Podmiot liryczny nie chce tak postępować, bo „uzbrojony” w cnotę i pełen otuchy czuje, że przetrwa wszelkie przeciwności losu: *W równej fuście przepłynę przez morskie rozruchy*.

Zmiana tonacji, bardziej osobisty i emocjonalny charakter końcowych fragmentów wiersza jest podkreślony **przerzutniami międzywersowymi, a nawet międzyzwrotkowymi** (w przedostatniej i ostatniej strofie).

BUDOWA

Pieśń jest złożona z **dziesięciu czterowersowych zwrotek**. Dwa pierwsze wersy każdej zwrotki mają po siedem sylab, dwa następne – po trzynaście (7 + 6). Kochanowski zastosował rymy parzyste.

ŚRODKI ARTYSTYCZNE

Nazwa	Cytat	Omówienie
epitety	<i>dobrego wina</i>	wprowadzenie atmosfery zabawy, beztroski
	<i>złote gęśli</i>	charakterystyczny instrument, epitet „złoty” nie jest w tym wypadku określeniem barwy, ale raczej podkreśleniem wartości dźwięków tego instrumentu oraz tego, jak przyjemnie i wesoło jest bawić się i ucztować przy jego dźwiękach
	<i>biednym świecie</i>	świecie niedoskonałym, obarczonym cierpieniem
	<i>szczęście stateczne</i>	spokojne, umiarkowane
	<i>uczciwej chudoby</i>	majątku, własności

Nazwa	Cytat	Omówienie
epitety	<i>tureckie towary</i>	egzotyczne, zamorskie
	<i>z bezpiecznym sercem</i>	uzbrojonym w męzną cnotę
przenośnie	<i>Bóg... śmieje się z nieba</i>	kpi z ludzi, którzy troszczą się o jutro, a nie wiedzą co ich czeka
	<i>Tak Fortuna niech kona</i>	niech kończy (personifikacja)
	<i>siedziem w jej prawie</i>	rządzi nami los
	<i>w żagle uderzą wiatry nagle</i>	odmieni się los, przyjdzie nieszczęście
	<i>Aby łakomej wodzie tureckie towary / Bogactwa nie przydały</i>	aby nie stracić dóbr doczesnych, bogactw
apostrofa	<i>Tak ja bezpiecznym sercem i pełen otuchy / W równej fuście przepłynę przez morskie rozruchy.</i>	uzbrojony w cnotę przetrwam przeciwności losu
	<i>Rozkaż, panie, czeladzi</i>	wprowadza w atmosferę biesiady, osadza refleksję w biesiadnym otoczeniu
środki składniowe	<i>Chcemy sobie być radzi?</i>	pytanie retoryczne
	(cytaty wyżej)	sentencje, przysłowia
	(przedostatnia i ostatnia strofa)	przerzutnie

Pieśń V z *Ksiąg wtórych*.*Pieśń o spustoszeniu Podola*

- Rodzaj literacki: **liryka**
- Gatunek literacki: **pieśń**

GENEZA

Pieśń powstała w okolicach roku 1575, a opublikowano ją w 1586 roku. **Utwór został zainspirowany wydarzeniami podczas bezkrólewia w 1575 roku, kiedy to wojska tatarskie napadły na Podole.**

PODMIOT LIRYCZNY

Podmiot liryczny **przemawia jako reprezentant zbiorowości, zwraca się do wszystkich Polaków**. Posługuje się apostrofami (*zetrzyj, czuj, skujmy*).

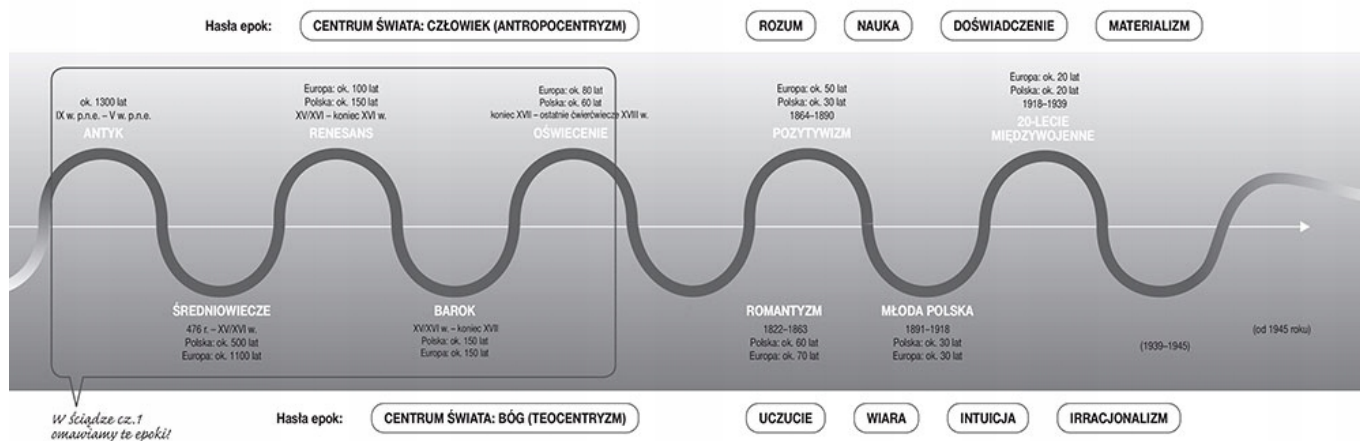
PERIODYZACJA DZIEJÓW LITERATURY (SINUSOIDA KRZYŻANOWSKIEGO)

Periodyzacja jest to **podział dziejów na epoki**. Epoki literackie można ułożyć na schemacie, pokazującym w bardzo prosty sposób ich główne założenia programowe i poruszane tematy, a także pozwalającym zorientować się, które epoki są do siebie podobne lub do siebie nawiązują. Oparty jest on na założeniu, że **epoki literackie należą do dwóch podobnych sobie grup i występują po sobie naprzemiennie**.

Epoki znajdujące się na sinusoidzie nad osią schematu to tzw. **epoki jasne**. Są to: Antyk, Renesans, Oświecenie, Pozytywizm, Dwudziestolecie Międzywojenne.

Epoki znajdujące się na sinusoidzie pod osią schematu to tzw. **epoki ciemne**. Są to: Średniowiecze, Barok, Romantyzm, Młoda Polska, Literatura wojny i okupacji.

W odniesieniu do Literatury współczesnej przebieg sinusoidy nie jest ustalony, ponieważ ta epoka nadal trwa.

	ANTYGONA	KREON
Przebieg na 1050	- córka Edypa i Jokasty - młoda, piękna - w życiu kieruje się uczuciami - postanawia pochować brata wbrew woli władcy - pełna dumy rodowej - zuchwała, odważna - kocha rodzinę	- brat Jokasty - despotyczny - zapatrzony w siebie - przekonany o własnej racji - dostępuje swoje błędy, gdy jest już za późno

STRESZCZENIE

Prologos

Rozmowa Antygony i Ismeny pełni w porządku kompozycyjnym rolę **eks-pozycji i zawiązania akcji**. Akcja tragedii rozpoczyna się przed świtem. Antygona, córka Edypa, zwraca się do swej siostry, mówiąc jej o chęci pogrzebania zwłok brata – Polinejesa, który zginął wraz z Eteoklesem w bratobójczej walce o władzę. Tymczasem król Kreon nakazuje pozostawienie na pastwę dzikich zwierząt zwłok Polinejesa, aby jego śmierć odstraszała na przyszłość wszystkich potencjalnych zdrajców ojczyzny. Jednak Antygona postanawia przeciwstawić się prawu stanowionemu przez Kreona i pochować godnie ciało brata. Ismena, w odróżnieniu od siostry, okazuje bojaźń i lojalność wobec władcy, jest lękliwa, bierna, więc odmawia Antyonie pomocy, narażając się na pogardę z jej strony.

Parados

Chór Starców, pełniący funkcję rady przybocznej tebańskich władców, wkracza na orkestrę. Z radością i dziękczynieniem wspomina zwycięstwo Teb w walce z najeźdźcą, przywołuje historię śmierci Polinejesa i Eteoklesa, wspomina o zarządzonej przez Kreona radzie. Chór pełni w tragedii głównie **funkcję kompozycyjną**. **Liryczne pieśni są przerywnikami pomiędzy epejsodionami**, stanowią też komentarz do wydarzeń, ocenę sytuacji i bohaterów. Chór jest też śladem pochodzenia dramatu z uroczystości ku czci Dionizosa.

Epejsodion I

Zjawiający się w towarzystwie orszaku wojska Kreon oficjalnie obwieszcza swą decyzję o zakazie pochówku zdrajcy, Polinejesa. Tymczasem z relacji przybyłego do pałacu strażnika dowiadujemy się, że królewski rozkaz został już złamany. Ktoś w sposób symboliczny dokonał religijnego pochówku zmarłego, przysypując zwłoki Polinejesa cienką warstwą piasku. Uznano za cud, że tak cienka warstwa wystarczyła, by ciało nie zostało naruszone przez żarłoczne ptactwo i inne dzikie zwierzęta. Doprowadzony do ostateczności Kreon

zapowiada szybkie schwytanie winowajcy i srogie ukaranie go, co ma posłużyć wszystkim za przestrożę.

Stasimon I

Chór głosi pochwałę państwa jako najwyższej formy potęgi rozumu. Podobnie jak wcześniej Kreon podejrzewa, że złamanie zakazu królewskiego dopuścili się wrogowie Teb, którzy przekupili strażę.

Epejsodion II

Podejrzenia Kreona i Chóru nie potwierdzają się, gdyż strażnicy przyprowadzają do pałacu Antygone, złapaną, kiedy po raz drugi pojawiła się przy zwłokach brata Polinika, aby złożyć ofiarę. Dziewczyna tłumaczy swój czyn miłością siostrzaną i motywacją religijną (*Współkochać przyszląm, nie współ-nienawidzić*). W trudnych chwilach Antygone wspiera Ismena, chcąc wziąć na siebie część odpowiedzialności za czyn siostry, a jednocześnie zadziwiona zapalczywością Kreona, który bez wahania skazuje na śmierć narzeczoną swego syna Hajmona. Antyonie nie przynosi to jednak pocieszenia.

Stasimon II

Chór wyraża współczucie wobec Antygony, wiąże jej tragizm z długą i nie-szczęśliwą historią rodu Labdakidów, wspomina o fatum, które kształtuje los każdego człowieka.

Epejsodion III

Tymczasem dochodzi do spotkania zrozpaczonego z powodu losu narzeczonej Hajmona z Kreonem. Ten ostatni przekonuje, że Antygona, świadomie łamiąc królewski zakaz, skazała się na zgubę, a syn królewski powinien zrozumieć, że tolerowanie nielojalności i buntu w rodzinie groziłoby osłabieniem i rozpadem państwa. W długim fragmencie żywego dialogu, zbudowanego na zasadach stichomytii (wymiana jednowersowych replik) Hajmon, powołując się na głos ludowej mądrości, próbuje bez skutku przekonać Kreona do zmiany decyzji, grozi nawet, że gotów jest umrzeć razem z Antyoną. Król pozostaje nieugięty.

Stasimon III

Chór, wyraźnie stający po stronie Hajmona i Antygony, zwraca się do króla z prośbą o rozsądek i poskromienie złości. Wyraża żal z powodu losu idącej na śmierć Antygony.

Epejsodion IV

Antygona w rozmowie z Chórem wyraża żal: żyła bardzo krótko, nie zaznała miłości, nie była żoną, a już musi rozstawać się ze światem. Chór uświadamia